HÍREK

1961. január 15, vasárnap

Kalendárium

A Nap kel 7 óra 28 perckor, nyugszik 16 óra 18 perckor.
A Hold kel 4 óra 30 perckor, nyugszik 14 óra 05 perckor.
Mai névnap: LORÁNT.

Időjárásjelentés

Felhősebb idő, főként a Dunántúlon több helyen havazás, sokfelé köd. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 0—mínusz 4 fok között.

A MAI NAPON

170 évvel ezelőtt, 1791. január 15-én született FRANZ GRILLPARZER osztrák költő. Művei közül kiemelkednek a klasszikus és a bécsi barokk jegyeit magukon viselő drámái, melyek lélekelemző módszereikkel a modern drámák előfutárjai. Első műve AZ ŐSANYA (1817). Kiemeljük az ARGONAUTÁK c. trilógiáját és a SAPPHO-t. AZ URÁNAK HŰ SZOLGÁJA c. drámájában Bánk bán tragédiáját dolgozta fel. A SZENDOMIRI KOLOSTOR c. műve a német elbeszélő próza remeke.

FRANZ GRILLPARZER

120 éve, 1841-ben e napon halt meg CSATÓ PÁL író. Könnyued előadású, lélekrajzra törekvő, franciás novellákat és vígjátékokat írt.

50 évvel ezelőtt, 1911-ben e napon született NAZIB ZSIGANOV szovjet zeneszerző, a kazáni konzervatórium megszervezője. Művei: szimfóniák, szvittek és a SZÖKEVÉNY c. tatár nemzeti opera.

25 évvel ezelőtt, 1936-ban a pécskörnyéki bányászok bérköveteléseik teljesítésére éhségsztrájkkal kísérelték meg az igazgatóságot rábírni. A bányákból e napon 4400 bányászt bocsátottak el emiatt. Később azonban a munkások kivívták követeléseik teljesítését.

64 évvel ezelőtt, 1897. január 15-ről kapjuk a híradást, hogy új gyár létesült Veszprémben. A „Mercur" sablongyár részvénytársaság alakult meg a városban. Cikkei kiváltképpen exportra készültek.

1961. JANUÁR 16. HÉTFŐ:

111 évvel ezelőtt, 1850. január 16-án született Veszprémben Endrődi Sándor író, a kurucdalok költője. Sokat foglalkozott Petőfi költészetével, sokat tett a Petőfi-házért.

*

— TELEVÍZIÓT VÁSÁROLT a kapolcsi tanács. A község lakossága nagy örömmel fogadta a szórakozási lehetőségnek ezt az új és ingyenes formáját.

— SZAKOSÍTJÁK Balatonfüreden az állami és szövetkezeti boltokat. Bővítik az üzlethálózatot is, és rövidesen üveg-porcelán, önkiszolgáló élelmiszerbolt és kötött-divatáru üzlet nyílik a faluban.

— MŰVELŐDÉSI TEREM berendezését, tekepálya építését, esetleg eszpresszó felállítását tervezi a nagyacsádi Búzakalász Termelőszövetkezet vezetősége a falun kívüli tsz-majorban (volt honvédségi lőtér).

— 1 MILLIÓ 390 EZER FORINT MEGTAKARÍTÁST értek el a Várpalotai Szénbányászati Trösztnél a múlt évben. A megtakarítás főként a bányafa gazdaságos felhasználásból, széldeszkából és a munkásszállítás jobb megszervezéséből adódik.

— 48 ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁST tartottak Takácsi községben a múlt negyedévben. A hallgatók száma 4441, tehát egy előadásra 92 fő jut — ami igen szép eredmény.

— ÜLÉST TARTOTT az SZMT közgazdasági bizottsága. Megtárgyalták az 1961. első félévi munkatervet, s meghatározták, hogy az egyes bizottsági tagoknak mit kell abból elvégezniük.

— 1961. JANUÁR 12-ÉN a Falusi Élet c. oldalban a „Felvásárlók feladatairól" szóló cikkben tévesen közöltük a naposcsirke juttatással kapcsolatos tudnivalókat. A helyes szöveg: A szerződő felek a szerződés megkötésekor a földművesszövetkezetnél előlegként díjmentesen kapnak naposcsirkét. A csirke árát a baromfiszerződés teljesítésekor kell befizetni.

Lottó-tájékoztató

A második játékhétre beérkezett 4 333 025 lottószelvény között öt találatos nem volt. Négy találatot kilenc szelvényen értek el, és ezekre egyenként 361 085 forintot fizetnek. A három találatos szelvények száma 1748, nyereményük 929 forint. Két találatos szelvény 66 669 volt; ezeknek nyereménye 24,30 forint. (MTI)

„Érdemes takarékoskodni"

A balatonfüredi vasútállomás várótermében a szokásos hirdetmény között az egyik a következőkre hívja fel a figyelmet: érdemes takarékoskodni. Alighanem ezt a jó tanácsot vette figyelembe az állomásfőnökség is, amikor a várótermen kiviláglitására olyan gyenge tényerejű villanyégőt használ, hogy a vonatra várakozó utasok legfeljebb a cimbetűket olvashatják el az újságból.

Igaz, hogy többre aligha lennének képesek, mert a kályhából kiömlő füst annyira csípi a szemüket, hogy majdnem leszédülnek a fonott kerti fotelekről.

A hordár — aki jószántából kiszellőztette a várótermet — megjegyezte, hogy nincs, aki kiszedje a kormot a kályhából.

Ahogyan elnéztem a mind gyakrabban friss levegőre távozó utasokat, rájöttem, hogy tényleg érdemes takarékoskodni. A füst miatt kevesebb ember tartózkodik a várótermekben, kevesebben szemetelnek, tovább tartanak a fonott kertiszékek, és kevesebb a villanyszámla.

De, ha már ennyire takarékoskodik a balatonfüredi állomásfőnökség, érdemes lenne takarékoskodni az utazóközönség türelmével is . . . (Sz. F.)

Sok a kifogás — kevés a nyúl

NAGY LELKESEDÉSSEL *készült a megye mintegy 1200 vadásza a téli szezonra. Ma már lejárt a fácán vadászati ideje, foglyot mindössze hat vasárnap lehetett lőni a megyében, és néhány nap múlva a nyulakat is törvény óvja a söréttől. Körülbelül leméríhetjük tehát, milyen eredményt hozott a lelkesedés.*

Bizony, elég vékonykát. A 41 vadásztársaság között alig akad, amely teljesítette volna lőtt-vad szállítására kötött szerződését. Más teleken 2—300 nyúl esett egy-egy komolyabb körvadászaton, most a száz is ritkaság.

Mint az ilyenkor történni szokott, a hiba lehet a nyúlban, a puskában, az időjárásban, a világban, csak a vadászokban nem. Mi történt tehát?

A DÚVADAK *— rókák, szürkevarjak, szarkák, ölyök, karvályok — erős elszaporodásában látják egyesek ennek az okát. Mások azt állítják, hogy a megyében egyre tökéletesedő nagyüzemi gazdálkodás eddig ismeretlen gépei, — tárcsák, kombájnok, traktoros fűkaszák, silókombájnok — elől nem tudnak kitérni az apróvadak, ezek is jelentős kárt tesznek bennük. Ismét mások abban találják az okot, hogy nagyon rossz volt az időjárás, elsősorban a vadászokra. A feneketlen sárban ki sem jutottak a határba, de nem is volt értelme kimenni, mert a sáros nyulat nem szívesen veszi át a kereskedelem.*

Ne ugrassuk tehát még mi is szegény vadászokat, csakugyan sok minden összeesküdött ellenük ebben a szezonban. Ők azért nem hagyják magukat, legalább a következő szezont szeretnék jól előkészíteni.

IDEJÉBEN *felkészültek az apróvadak etetésére is, de erre az eddigi lágy télen még nem volt szükség. A dúvadak lövését kötelezően írta elő tagjai számára a legtöbb vadásztársaság, mégpedig igen kemény, puskánként 50—100 darabos normákat szabtak ki. Most pedig elkezdték a mérgezéses pusztítást is. A szárnyas ragadozókat vérrel és foszforszörppel kevert darapogácsákkal, a rókákat pedig sztrichninnel megszórt apró madártetemekkel igyekeznek léprecsalni, elpusztítani.*

Talán jövőre majd igazán a vadászok ügyességén múlik, hogy milyen lesz a zsákmány.

— A TAVASZI KÖNYVHÉTRE készülnek a pápai pedagógusok és diákok. A könyvhét előtt és alatt az irodalomszakos tanárok illusztrált irodalmi előadásokat tartanak a falvakban: 2—3 jól szaváló diákjukat is magukkal viszik ezekre az előadásokra. A pápai pedagógus irodalmi színpad kétórás műsorral fogja végigjárni a nagyobb községeket.

A devecseri járás sem akar „kevésbé takarékos" lenni

A takarékosság igen komoly eredményeket hozott tavaly a devecseri járásban is. A lakosság több mint 14 millió forintot bízott az OTP gondos kezeire, egy lakosra 325 forint értékű takarékbetét jut. Ez az eredmény azonban még mindig 100 forinttal van a megyei átlag alatt.

A járási tanács végrehajtó bizottsága most megtárgyalta az OTP tavalyi munkáját, és határozatot hozott az eredmények javításának segítésére. Felkérték a pénzügyi állandó bizottságot, hogy rendszeresen törődjék ezzel az üggyel, utasították az iskolaigazgatókat, hogy szorgalmazzák a kisdiákok betétgyűjtését, és kérést intéztek a tsz elnökökhöz is: a zárszámadási közgyűléseken említsék meg a tagoknak, hogy a megkapott pénz feleslege jó helyet talál a takarékban.

Egyesült könyvtár: erősebb könyvtár

Négy esztendővel ezelőtt még csak 489 olvasója volt a devecseri járási könyvtárnak, a kölcsönzések száma alig haladta meg a 15 ezret. Ma már 710 olvasóval, 25 ezer kölcsönzéssel dicsekedhetnek. A paraszt olvasók száma ez idő alatt több, mint tízszeresére növekedett.

Hasonlóan javult a helyzet a községekben is, tavaly a tanácsi kezelésbe került falusi könyvtárak közel ötezer olvasónak, majd százezer kötet könyvet adtak ki. Lehetne azonban az eredményeket még tovább javítani.

Megérlelődött ma már a szakemberekben az a meggyőződés, hogy a falun egy valamire való könyvtár többet ér, mint két-három aprócska könyvgyűjtemény. Elsősorban a termelőszövetkezeti könyvtárakra gondolnak itt, amelyek anyaga jól egészítené ki a falusi könyvtár választékát, különszakítva pedig rendszerint csak porosodik valami szekrényben, elégséges választék és szakszerű kezelés híján.

A járási tanács végrehajtó bizottsága is úgy foglalt most állást Devecserben, hogy helyes lenne, ha a termelőszövetkezetek — a tulajdonjog fenntartása mellett — átengednék könyveiket a községi könyvtárnak, és a jövőben könyvvásárlásra szánt pénzüket ugyancsak ideadnák. Nem lenne így két könyvtár, csak egy, de abban bőségesebb választék, szakszerűbb vezetés, a falusi lakosság, vagyis a termelőszövetkezeti tagok javára.

Sass Ervin:

HALÁLBOLYGÓ

Utópisztikus kisregény

(13. folytatás)

A képmező sötétségbe borult, és alig néhány másodperc után feltűnt a sziporkázó csillagok között száguldó, ezüstfényű Kozmoszplán. A négy magasrangú tiszt megbabonázva bámult a képmezőre. Hastings hangja törte meg a csendet:

— Meg kell semmisítenünk! Huszonnégy órán belül!...

A Kozmoszplán elszánt utasai mit sem sejtettek a készülő veszedelemről.

IV.

Az űrhajó utasai kitűnő erőben és hangulatban voltak. Gégemikrofon segítségével remekül érintkeztek egymással, Különösen Elisa és Kovács Pista volt beszédes. Elisa, aki a Kozmoszplán tudományos megfigyelő kabinjában ütötte fel „főhadiszállását", minden érdekes jelenségről beszámolt útitársainak. Ezekre a beszámolókra Pista reagált a legfáradhatatlanabbul, újabb és újabb kérdésekkel halmozta el a csillagászlányt, aki a szokásosnál is kedvesebben válaszolt a magyar fiú kérdéseire. Zsukov, a parancsnok jól hallotta ezeket a beszélgetéseket, és mosolygott a fiatalok nemcsak komoly, tudományos, de sokszor évődő, vidám csevegésén.

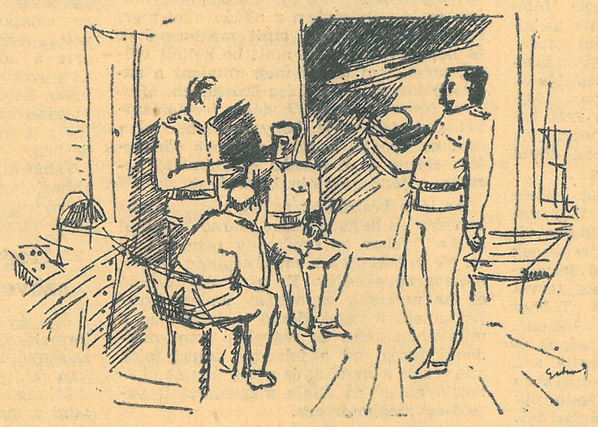

Az űrhajó parancsnoka a tizenkettedik űr-órát Mihail Remizov navigációs fülkéjében töltötte. A megfigyelő ablakon át kitűnő kilátás nyílt a bolygóközi térre. Jobbról fényesen világított a légkör ragyogó fátyolába burkolódzó Föld korongja. Amikor Zsukov kitekintett az ablakon, éppen akkor bújt elő a Föld mögül a Hold. A Kozmoszplán utasai már csak egészen apró csillagocskának látták a Holdat, de nemcsak a Hold, a Föld is érzékelhetően kisebbedett, ahogy növekedett a távolság az űrhajó és a Föld között.

Remizov nyugodtan, majdnem egykedvűen jegyezte meg:

— Pontosan az előírt pályán haladunk. A sebesség csökken, újabb gyorsulást csak a Mars vonzása okoz majd...

— Nos, öreg Föld, — dünnyögte maga elé Zsukov, de Remizov és a többiek is jól hallották — gondoltad-e valaha, hogy „kívülről" is meglát egyszer az ember?

Remizov is vetett még egy futó pillantást a kéken világító Föld-korongra, aztán jegyzeteibe mélyedt. — Éjt nappallá téve dolgozott, odalenn, és itt, a navigációs fülkében is újabb és újabb megfigyeléseket rögzít űrhajója mozgásáról, működéséről.

Alig néhány lépésnyire Remizov fülkéjétől az űrhajó tudományos megfigyelő kabinjában Elisa a Föld látványában gyönyörködött és miniatűr nagyteljesítményű filmfelvevőgépével felvételeket készített a feltáruló Térről. Donszkov és Kovács Pista a rádiós és televíziós központban az urali állomás tíz percenként ismétlődő hívására felváltva adtak le helyzetjelentést az űrhajó útjáról és a műszerek adatairól.

A Kozmoszplán hihetetlen étvággyal falta a tízezerkilométereket. A hatalmas, ezüst színű űrhajó szívét, az atommotort már két órával az indulás után kikapcsolták, akkor, amikor az urali állomás koordinációs és számító központja jelezte, hogy a Kozmoszplán rátért a Mars irányába futó pályára.

(Folytatjuk)